

[Domovská Stránka](#) > ... > [Peniaze/peňažné Pohľadávky](#) > [Platobná Neschopnosť](#) > Portugal

Platobná neschopnosť

Autor obsahu

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Portugalsko

Úvodná poznámka:

Právny základ informácií uvedených v tomto súbore je stanovený v zákone *Código da Insolvência e da Recuperação de Empresas* (Zákonník o platobnej neschopnosti a ozdravení podnikov) (ďalej uvádzaný pod portugalskou skratkou „CIRE“), ktorý bol schválený zákonným dekrétom č. 53/2004 z 18. marca 2004 a naposledy zmenený zákonným dekrétom č. 57/2022 z 25. augusta 2022.

1 Proti komu je možné podať návrh na začatie insolvenčného konania?

Insolvenčné konanie možno začať proti akejkoľvek fyzickej alebo právnickej osobe a proti opustenému dedičstvu; združeniam bez právnej subjektivity a osobitným výborom; spoločnostiam založeným podľa občianskeho práva; obchodným spoločnostiam alebo spoločnostiam založeným podľa občianskeho práva, ktoré majú obchodnú formu až do dátumu konečnej registrácie zmluvy, ktorou sa stanú družstvami, pred ich zápisom do registra; subjektom s obmedzeným ručením s jediným spoločníkom a akýmkoľvek iným autonómnym aktívam [článok 2 ods. 1 písm. a) až h) CIRE].

Verejné právnické osoby a podnikateľské subjekty vo verejnom vlastníctve, poisťovne, úverové inštitúcie, finančné korporácie, investičné spoločnosti poskytujúce služby, ktoré zahŕňajú holdingové fondy alebo cenné papiere patriace tretím stranám, a podniky kolektívneho investovania nemôžu byť predmetom insolvenčného konania, pretože je nezlučiteľné s osobitnými úpravami, ktorými sa riadia tieto subjekty (článok 2 ods. 2 CIRE).

2 Aké sú podmienky na začatie insolvenčného konania?

Ak dlžníci nie sú schopní plniť všetky svoje nesplatené záväzky (článok 3 CIRE).

Účelom insolvenčného konania je uspokojiť veriteľov pomocou postupu stanoveného v reštrukturalizačnom pláne (ak neexistuje, likvidáciou majetku platobne neschopného dlžníka) a rozdeliť získané výnosy medzi veriteľov (článok 1 ods. 1 CIRE).

Ak má dlhujúci podnik hospodárske ťažkosti alebo mu bezprostredne hrozí platobná neschopnosť, môže požiadať súd o začatie osobitného postupu revitalizácie (články 17-A až 17-I CIRE).

Ak má akýkoľvek iný typ dlžníka hospodárske ťažkosti alebo mu bezprostredne hrozí platobná neschopnosť, môže požiadať súd o začatie osobitného postupu dohody o platbách (články 222-A až 222-J).

3 Ktorý majetok tvorí súčasť konkurznej podstaty? Ako sa nakladá s majetkom, ktorý dlžník nadobudne alebo mu pripadne po začatí insolvenčného konania?

Konkurzná podstata sa skladá z celého majetku dlžníka v čase vyhlásenia platobnej neschopnosti.

Súčasťou konkurznej podstaty sú aj všetky majetkové aktíva a práva nadobudnuté v priebehu insolvenčného

konania – napríklad vlastnícke práva, užívacie práva, výhrada vlastníctva atď. (článok 46 ods. 1 CIRE) – ktoré možno premeniť na peniaze.

V prípadoch, keď je úpadca v manželskom zväzku a má majetok v spoločnom vlastníctve, konkurzná podstata zahŕňa aj jeho podiel na majetku páru.

4 Aké právomoci má dlžník, resp. správca?

Podľa rozsudku vo veci platobnej neschopnosti, ak je súčasťou platobnej neschopnosti podnik, môže sám dlžník zodpovedať za nakladanie s konkurznou podstatou (článok 223 CIRE) za predpokladu, že boli splnené požiadavky stanovené v článku 224 CIRE.

Správca konkurznej podstaty, ktorého vymenuje sudca (článok 52 ods. 1 CIRE), vedie insolvenčné konanie a zohráva v ňom ústrednú úlohu.

Správca konkurznej podstaty je okrem iného zodpovedný za prípravu na zaplatenie dlhov úpadcu prostredníctvom konkurznej podstaty a dohľad nad predajom majetku tvoriaceho súčasť konkurznej podstaty s cieľom rozdeliť výnosy medzi veriteľov a zabezpečiť zachovanie a uplatňovanie práv úpadcu, ako aj to, aby podnik neukončil prevádzku, pričom sa v čo najväčšej miere usiluje zabrániť zhoršeniu jeho hospodárskej situácie (článok 55 ods. 1 CIRE).

5 Za akých podmienok je možné uplatniť započítanie?

Pohľadávky voči konkurznej podstate sa môžu započítať s dlhmi voči tejto konkurznej podstate, ak sú splnené požiadavky článku 99 CIRE.

Toto dojednanie umožňuje konkurzným veriteľom započítať ich pohľadávku s dlhmi voči konkurznej podstate, aby sa mohli eliminovať vzájomné pohľadávky. Pohľadávka veriteľa sa teda vymôže tak, že nemusí zaplatiť dlh voči konkurznej podstate, čím sa zabráni vzniku viacerých súbežných veriteľov.

Ide o spôsob na uľahčenie platieb a predchádzanie krížovým platbám.

Popri všeobecnom pravidle uvedenom v článku 99 CIRE existujú aj ďalšie právne ustanovenia, v ktorých sa stanovuje možnosť započítania, konkrétne článok 102 ods. 3 písm. e), článok 154 ods. 1, článok 242 ods. 3 a článok 286 CIRE.

6 Aké účinky má insolvenčné konanie na zmluvné vzťahy dlžníka?

Účinky platobnej neschopnosti na súčasné zmluvy, ktorých je dlžník zmluvnou stranou, závisia od povahy zmluvy. Sú stanovené v článkoch 102 až 119 CIRE.

Dvojstranné zmluvy (ktoré vedú k vzniku povinností medzi oboma stranami) sa spravidla plnia rovnako a zachovávajú sa podmienky dohodnuté medzi stranami.

Ak sa však k dátumu vyhlásenia platobnej neschopnosti zmluva nedodrжала v plnom rozsahu, jej realizácia sa pozastavuje, kým správca konkurznej podstaty vydá vyhlásenie o tom, či sa bude plniť alebo nie (článok 102 ods. 2 CIRE). Ak správca konkurznej podstaty odmietne plniť zmluvu, žiadna zo strán nemá nárok na vrátenie toho, čo už vložila (článok 102 ods. 3 CIRE).

Napríklad:

- zmluva o predaji a kúpe s výhradou vlastníctva (ak je úpadcom predávajúci): druhá strana môže od neho požadovať, aby plnil zmluvu, ak mu predmet zmluvy už bol doručený v čase vyhlásenia platobnej neschopnosti (článok 104 ods. 1 CIRE),
- zmluva o budúcej zmluve (ak je úpadcom budúci predávajúci): plnenie zmluvy nemožno účinne odmietnuť, ak sa s predmetom zmluvy už nakladalo v prospech budúceho kupujúceho (t. j. ak budúci predávajúci odovzdal kľúče od určitej nehnuteľnosti budúceho kupujúceho) – článok 106 ods. 1 CIRE.

Ak dlžník počas dvoch rokov predchádzajúcich dátumu vyhlásenia platobnej neschopnosti vykonal úkony poškodzujúce konkurznú podstatu (t. j. úkony, ktoré znižujú, obmedzujú, maria alebo ohrozujú uspokojenie veriteľov), môžu byť vyrovnané v súlade s ustanoveniami článku 120 a nasl. CIRE.

7 Aké účinky má insolvenčné konanie na konania začaté jednotlivými veriteľmi (s výnimkou prebiehajúcich súdnych konaní)?

Vyhlásenie platobnej neschopnosti má okrem iného za následok pozastavenie každého exekučného konania alebo opatrenia začatého konkurznými veriteľmi, ktoré môže mať vplyv na majetok tvoriaci konkurznú podstatu, a bráni podnecovaniu alebo vykonávaniu akéhokoľvek exekučného konania začatého konkurznými veriteľmi (článok 88 ods. 1 CIRE): ak má napríklad úpadca zrážku zo mzdy, tá sa pozastaví v čase vyhlásenia platobnej neschopnosti.

Na druhej strane, pozastavené žaloby sa pre platobne neschopného dlžníka zrušia potom, ako bol vyhlásený za platobne neschopného, a po ukončení insolvenčného konania konečným rozdelením alebo pre nedostatok majetku (článok 88 ods. 3 CIRE).

Vyhlásenie platobnej neschopnosti má za následok, že všetky záväzky úpadcu, ktoré nepodliehajú odkladacej podmienke, sú okamžite splatné (článok 91 ods. 1 CIRE).

Rozsudok o vyhlásení platobnej neschopnosti vedie k pozastaveniu všetkých premlčacích a prekluzívnych lehôt, ktoré môže dlžník v priebehu konania napadnúť (článok 100 ods. 1 CIRE).

8 Aké účinky má konkurzné konanie na pokračovanie súdnych sporov, ktoré nie sú ukončené v čase začatia insolvenčného konania?

Po vyhlásení platobnej neschopnosti sa všetky konania začaté proti dlžníkovi a týkajúce sa majetku zahrnutého do konkurznej podstaty môžu pripojiť k insolvenčnému konaniu podľa požiadaviek správcu konkurznej podstaty s odvolaním sa na procesnú účelnosť (článok 85 ods. 1 CIRE). Správca konkurznej podstaty tak nahradí úpadcu vo všetkých žalobách, a to aj bez súhlasu protistrany (článok 85 ods. 3 CIRE).

9 Aké sú hlavné charakteristiky účasti veriteľov v insolvenčnom konaní?

Konkurzní veritelia sa aktívne zúčastňujú na konaní a musia svoje pohľadávky prihlásiť do 30 dní, v lehote stanovenej v rozsudku [článok 36 ods. 1 písm. j) a článok 128 ods. 1 CIRE].

Za konkurzných veriteľov sa považujú všetci držiteľia finančných pohľadávok voči úpadcovi a pohľadávok zabezpečených majetkom, ktorý tvorí súčasť konkurznej podstaty, pričom tieto pohľadávky vznikli pred vyhlásením platobnej neschopnosti.

Od dátumu vyhlásenia platobnej neschopnosti sa všetky platby v súvislosti s insolvenčným konaním musia vyplatiť veriteľom, čím sa zabezpečí, aby sa proti konkurznej podstate nezačalo a nevedlo žiadne vykonávacie opatrenie.

Veritelia sú preto oprávnení zúčastniť sa na schôdzi veriteľov podľa článku 72 ods. 1 CIRE.

Pohľadávkami sa udeľuje jeden hlas za každé euro alebo jeho zlomok, ak už boli takéto pohľadávky uznané právoplatným rozhodnutím vydaným v prílohe, ktorou sa overujú a klasifikujú pohľadávky, alebo v neskoršom overovacom opatrení, alebo ak veriteľ spĺňa obidve podmienky uvedené v článku 73 ods. 1 písm. a) a b) CIRE.

10 Ako môže správca využívať a scudzovať majetok z konkurznej podstaty?

Správca konkurznej podstaty môže používať majetok konkurznej podstaty alebo s ním nakladať podľa článkov 149, 150, 157 a 158 CIRE.

Predaj majetku tvoriaceho konkurznú podstatu predstavuje základnú transakciu na uspokojenie pohľadávok. Je zodpovednosťou správcu konkurznej podstaty, ktorý má v tomto ohľade slobodu voľby.

Potom, ako rozsudok vo veci platobnej neschopnosti nadobudne právoplatnosť a uskutoční sa schôdza veriteľov s cieľom preskúmať správu správcu konkurznej podstaty, správca predá všetok majetok, ktorý bol zaistený, aby sa stal súčasťou konkurznej podstaty, pokiaľ veritelia na uvedenej schôdzi nevzniesli námietky proti takémuto predaju (článok 158 ods. 1 CIRE).

Veritelia zabezpečení vecným právom k majetku, ktorý sa má predať, sa musia vyjadriť k spôsobu predaja a musia byť informovaní o stanovenej základnej hodnote a cene navrhovaného odpredaja; po splnení určitých požiadaviek môžu navrhnúť, aby sami nadobudli tento majetok alebo aby ho nadobudla tretia strana (článok 164 ods. 2 a 3 CIRE).

Výnos z predaja majetku po odpočítaní súm nevyhnutných na každodenné výdavky sa musí uhradiť na bežný účet správy konkurznej podstaty v úverovej inštitúcii, ktorú vybral správca (článok 150 ods. 6 a článok 167 ods. 1 CIRE).

11 Ktoré pohľadávky možno prihlásiť voči konkurznej podstate dlžníka, a akým spôsobom sa zaobchádza s pohľadávkami vzniknutými po začatí insolvenčného konania?

1. Existujú tri druhy konkurzných pohľadávok:

- i) zabezpečené a prednostné;
- ii) pohľadávky v druhom rade a
- iii) bežné pohľadávky.

Zabezpečené pohľadávky sú pohľadávky zaistené kolaterálom vrátane prednostných práv a zahŕňajú kapitál a úroky až do výšky hodnoty zabezpečeného majetku (článok 47 ods. 1 CIRE). Existujú však určité záruky, ktoré vyhlásením platobnej neschopnosti zanikajú. Držitelia takýchto záruk strácajú postavenie zabezpečených veriteľov (článok 97 CIRE).

Prednostné pohľadávky sú pohľadávky so všeobecným prednostným právom na majetok tvoriaci súčasť konkurznej podstaty, ktorým môže byť hnutelný aj nehnuteľný majetok [článok 47 ods. 4 písm. a) CIRE].

Pohľadávky v druhom rade sú pohľadávky uvedené v článku 48 CIRE „okrem tých, ku ktorým patria všeobecné alebo osobitné prednostné práva alebo zákonné hypotéky, ktoré nezanikajú po vyhlásení platobnej neschopnosti“ (článok 47 ods. 4 písm. b) CIRE).

Všetky ostatné pohľadávky sa označujú ako bežné pohľadávky [článok 47 ods. 4 písm. c) CIRE].

12 Aké sú pravidlá prihlasovania, overovania a schvaľovania pohľadávok?

Konkurzní veritelia vrátane prokuratúry musia v lehote stanovenej v rozsudku vo veci platobnej neschopnosti predložiť žiadosť o overenie svojich pohľadávok. K týmto žiadosťiam musia priložiť všetky podporné doklady, ktoré majú k dispozícii (článok 128 ods. 1 CIRE).

Pravidlá upravujúce predkladanie, overovanie a uznávanie pohľadávok sú stanovené v článkoch 128 až 140 CIRE.

13 Aké sú pravidlá rozdelenia výťažku? Aké je poradie pohľadávok a práv veriteľov?

V pravidlách upravujúcich vyplácanie veriteľov sa stanovuje rozdielne zaobchádzanie v závislosti od toho, či sú pohľadávky zabezpečené, prednostné, bežné alebo sú v druhom rade, a to podľa článkov 172 až 184 CIRE.

V týchto ustanoveniach sa takisto uvádza možnosť, aby sa splácanie dlhu tretej strany stalo predmetom subrogácie, a opatrenia uplatniteľné v prípade spoločnej zodpovednosti dlžníkov.

14 Aké sú podmienky a účinky ukončenia insolvenčného konania (najmä ukončenia vyrovnaním)?

Insolvenčné konanie sa môže ukončiť:

- po konečnom rozdelení,
- po rozsudku, ktorým sa schvaľuje reštrukturalizačný plán,
- na žiadosť dlžníka (za predpokladu, že už nie je v stave platobnej neschopnosti) – článok 231 CIRE,
- ak správca konkurznej podstaty dospeje k záveru, že konkurzná podstata nestačí na pokrytie dlhov – článok 232 CIRE.

Po ukončení insolvenčného konania zaniknú všetky účinky vyhlásenia o platobnej neschopnosti a dlžník znovu získa právo nakladať so svojím majetkom, ktorý môže predať alebo darovať. Môže znova podľa vlastného uváženia spravovať svoj podnik a majetok (článok 233 ods. 1 CIRE).

Najdôležitejšie je, že konkurzní veritelia už nečelia obmedzeniam výkonu svojich práv voči dlžníkovi, okrem prípadov uvedených v reštrukturalizačnom pláne alebo pláne platieb.

Podmienky a účinky ukončenia insolvenčného konania sú stanovené v článkoch 231 až 234 CIRE.

15 Aké majú veritelia práva po ukončení insolvenčného konania?

Po ukončení konania môžu konkurzní veritelia v zásade uplatňovať svoje práva voči dlžníkovi bez akýchkoľvek iných obmedzení, ako sú tie, ktoré sú stanovené v možných plánoch na prekonanie platobnej neschopnosti a plánoch platieb a v článku 242 ods. 1 CIRE.

Na výkon ich práv bude nástrojom presadzovania rozsudok, ktorým sa schvaľuje plán platieb, a rozsudok, ktorým sa overuje pohľadávka, prípadne rozhodnutie vynesené neskôr pri opatrení overenia, spolu s rozsudkom, ktorým sa schvaľuje plán na prekonanie platobnej neschopnosti.

V článku 242 ods. 1 zákona CIRE sa uvádza, že v prípade oslobodenia sa fyzickej osoby od záväzkov nie je možné vymáhať žiadny majetok dlžníka, ktorý je určený na uspokojenie pohľadávok platobnej neschopnosti počas obdobia pridelenia.

16 Kto má hradiť trovy insolvenčného konania?

Trovy insolvenčného konania a súvisiace výdavky sa považujú za dlhy konkurznej podstaty (článok 51 CIRE).

Pred vyplatením akýchkoľvek konkurzných pohľadávok správca odpočíta z konkurznej podstaty majetok alebo nároky potrebné na zaplatenie trov a výdavkov konania vrátane tých, ktoré pravdepodobne vzniknú do ukončenia konania.

Úhrada trov a výdavkov konania sa priradí v súlade s článkom 172 CIRE.

V prípade oslobodenia fyzickej osoby od záväzkov použije poverený správca sumy získané na konci každého roka počas obdobia pridelenia v prvom rade na úhradu trov a výdavkov konania v súlade s článkom 241 CIRE.

17 Aké sú pravidlá týkajúce sa neplatnosti, odporovateľnosti alebo nevymáhateľnosti právnych úkonov, ktoré poškodzujú kolektívny záujem veriteľov?

V článkoch 120 až 127 CIRE sa stanovuje možnosť riešenia úkonov, ktoré poškodzujú kolektívne záujmy veriteľov (úkony, ktoré znižujú, obmedzujú, maria, ohrozujú alebo oneskorujú uspokojenie konkurzných veriteľov), za predpokladu, že sú splnené podmienky stanovené v týchto článkoch.

Platné právne predpisy

Zákonník o platobnej neschopnosti a ozdravení podnikov (CIRE)

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848 z 20. mája 2015 o insolvenčnom konaní

Občiansky súdny poriadok (Código de Processo Civil)

Upozornenie: Obsah tohto informačného súboru nezaväzuje kontaktné miesto ani súdy a nebráni konzultovaniu platných právnych predpisov ani ich zmien. Uvedené právne ustanovenia CIRE zohľadňujú znenie zákonného dekrétu č. 53/2004 z 18. marca 2004 až do revízie prijatej zákonným dekrétom č. 57/2022 z 25. augusta 2022.

■ Posledná aktualizácia: 30/06/2025

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.